

Lahten kaupunki/Rakennusvalvonta

Viite: Lausuntopyyntö 7.10.2025

Asia: Lahti, urheilukeskuksen valomastojen uusinta 398-2025-480

Lahten kaupunki on uusimassa urheilukeskuksen valomastoja. Lupahakemuksen mukaan 4kpl nykyistä mastoa puretaan, ja tilalle rakennetaan 3kpl uutta valomastoa. Suunnitelma-alue ja uudistettavat mastot sijaitsevat kiinteistöllä 398-32-9904-3 KARPALONMÄKI, osoitteessa Salpausselänkatu 8.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää rakennuslupahakemuksesta pyydettyä lausuntoaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museolle toimitetun asemapiirustuksen mukaan uuden ristikkopylvään, masto 3:n, kaivuualue sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaaman muinaisjäännöskohteen, sisällissodan aikaisen puolustusvarustuksen alueen (muinaisjäännösrekisterin kohde *Karpalonmäki* 1000028820) välittömässä läheisyydessä, ulottuen sen rajalle asti. Kyseinen muinaisjäännösalue koostuu vuoden 1918 sisällissodan aikaisesta, vallimaisesta, kivistä rakennetusta ampumapesäkkeestä ja sen läheisyydessä sijaitsevista matalista painanteista (ampumapoteroista), jotka ovat vaurioituneet myöhemmässä metsäkäytössä. Rakenteet sijaitsevat Karpalonmäen yläosassa olevalla loivemmalla rinteenosalla/tasanteella. Kirjallisten lähteiden mukaan alue on kuulunut punaisten puolustuslinjaan. Kohde on poikkeuksellinen verrattuna alueen muihin punaisten hallussa olleisiin poteroihin ja ampuma-asemiin.

Paikalla järjestettiin 7.10.2025 maastokatselmus, johon osallistuivat museon arkeologi Esko Tikkala ja hankkeen rakennussuunnittelija Simon Örnberg (muistio lausunnon liitteenä). Katselmuksessa todettiin suojeltujen rakenteiden sijaitsevan lähellä muinaismuistoalueen eteläreunaa. Edellä esitetyn takia museo katsoo, ettei maankaivuulle ole esteitä masto 3:n ja muinaisjäännöskohteen välisellä alueella, mutta ne on toteutettava katselmuksessa katselmoidun mukaisesti siten, etteivät suojellut rakenteet lähialueineen vahingoitu: suunnitellut työt ja työalue eivät saa ulottua rinteen yläosan loivemmalle osalle/tasanteelle, jolla suojellut rakenteet sijaitsevat (ks. oheinen katselmusmuistio ja karttaliite). Myös työkonien reitit on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei kohteelle aiheuteta vahinkoa: töiden ajaksi suojellun alueen raja / kaivuualueen pohjoisraja on

merkittävä maastoon. Lisäksi ennen kaivuutöiden aloittamista on syytä järjestää maastokatselmus (museo ja urakoitsija), jolla varmistetaan suojellun kohteen sijainti ja rajat.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Urheilukeskus on valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä (RKY 2009) ja sillä on asemakaavassa (398A-2459, 2011) VU-2 -käyttötarkoitusmerkintä: *Valtakunnallisesti merkittävä urheilu- ja virkistyspalvelujen alue, jonka nykyistä luonnonympäristöä ja kaupunkikuvaa muuttavilta toimenpiteiltä edellytetään varovaisuutta.* - - *Aluetta kehitettäessä tulee ottaa huomioon sen osien valtakunnallinen, rakennustaiteellinen ja kulttuurihistoriallinen merkitys sekä huolehtia luonnon ja kaupunkikuvan nykyisten arvojen säilymisestä.*

Museon kanssa on järjestetty neuvottelu kaupunkikuvaan liittyvistä muutoksista keväällä 2025. Luvan liitteenä on havainnekuva-aineisto sekä alueleikkaukset, joista käy hyvin ilmi, kuinka tilanne tulee arvokkaassa kulttuuriympäristössä muuttumaan. Museo katsoo, ettei muutos vaaranna alueen arvoja, vaan sopeutuu ympäristöönsä hyvin. Museolla ei ole huomautettavaa hankkeeseen rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
tutkija	Roosa Norrlin

Liitteet: Katselmusmuistio, karttaliite

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/3517/12.03.02.03/2025

20.10.2025

Alueellinen vastuumuseo